

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

60

Vragen van het lid **Omtzigt** (CDA) aan de Staatssecretaris van Financiën over *de kinderopvangtoeslag-affaire en alle aspecten daarvan* (ingezonden 23 juli 2019).

Mededeling van Staatssecretaris **Snel** (Financiën) (ontvangen 2 september 2019).

Vraag 1

Herinnert u zich dat u oordeel Kamer gaf op twee moties, die constateerden dat

- de Belastingdienst meerdere wetten overtrad in de CAF-11-zaak en er sprake was van onbehoorlijk bestuur¹;
 - de Belastingdienst onrechtmatig gehandeld heeft tegen de ouders in de CAF-11-zaak door de kinderopvangtoeslag stop te zetten in plaats van op te schorten, door de termijn van bezwaar zeer ernstig te overschrijden en door incomplete dossiers aan te leveren bij de rechterlijke macht²;
- dat deze moties met algemene stemmen zijn aangenomen en dat dus nu vaststaat dat de Belastingdienst onrechtmatig gehandeld heeft?

Vraag 2

Klopt het dat het onrechtmatig handelen van de Belastingdienst ten minste geduurd heeft van 2013/2014 tot en met 2016 en dat dit gebeurd is op een groot aantal Combiteam Aanpak Facilitators (CAF)-dossiers? Zo nee, van wanneer tot wanneer heeft het onrechtmatig handelen geduurd en op welke dossiers heeft dit plaatsgevonden?

Vraag 3

Heeft het CAF-team zelf besloten tot deze onrechtmatige handelingen? Is het managementteam van de Belastingdienst waar CAF onder viel betrokken bij deze illegale beslissing? Wanneer is de Directeur-Generaal (DG) Belastingdienst hierover geïnformeerd of bij betrokken? Is de politieke leiding (vooraf) geïnformeerd over deze onrechtmatige aanpak? Wanneer, hoe? Zo nee, waarom niet? Wilt u de onderliggende nota's openbaar maken? Zo nee, waarom niet?

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2018–2019, 31 066, nr. 509.

² Kamerstukken II, vergaderjaar 2018–2019, 31 066, nr. 503.

Vraag 4

Wanneer, op welk moment, werd u persoonlijk duidelijk dat hier niet alleen sprake was van onbehoorlijk en onzorgvuldig bestuur, maar van onrechtmatig overheidshandelen? Welke consequenties heeft u daar wanneer aan verbonden? Wilt u dit een precieze tijdlijn beschrijven? Welke actie is door u wanneer ondernomen tegen deze onrechtmatigheid?

Vraag 5

Acht u het acceptabel dat de Belastingdienst onrechtmatig handelt en dat jarenlang?

Vraag 6

Indien een rijksdienst jarenlang onrechtmatig handelt jegens waarschijnlijk duizenden burgers, laat u dan onderzoek doen, wie daartoe opdracht gegeven heeft en hoe het foutieve beleid tot stand gekomen is?

Vraag 7

Wat vindt u van het feit dat de Belastingdienst (en de DG van de Belastingdienst) het wel nodig vond om een grondig onderzoek te doen naar de klokkenluider, die illegaal handelen van de Belastingdienst blootlegde en geen onderzoek te doen naar het jarenlang illegaal handelen van de Belastingdienst, waardoor vele burgers zwaar in de problemen gekomen zijn?

Vraag 8

Vanaf welk moment tot welk moment was er beleid en waren er werkinstructies om de kinderopvangtoeslag stop te zetten? Kunt u dat beleid en die werkinstructies openbaar maken?

Vraag 9

Op hoeveel mensen zijn die werkinstructies en dat beleid – dat illegaal was – bij benadering toegepast?

Vraag 10

Herinnert u zich uw antwoorden van 11 september 2018³ waarin u sprak van collegiale handreikingen en een conceptleidraad voor afhandeling van april 2016 en juni 2016? Zijn er vóór die data ook handreikingen en leidraden? Welke? Kunt u die aan de Kamer doen toekomen?

Vraag 11

Kunt u aangeven wat de status is van een conceptleidraad? Is dat een leidraad die gevolgd wordt bij behandelingen maar die door de concept-status niet bij Wob-procedures en andere uitvragen boven tafel komt?

Vraag 12

Welke versies van het «Handboek Toeslagen» bestonden er in 2013, 2014, 2015 en 2016? Welke instructies werden hierin opgenomen? Staan hier regels in omtrent het stopzetten van toeslagen?

Vraag 13

Hoeveel van de CAF-projecten waren aan de kinderopvangtoeslag gerelateerd? Hoeveel gastouderbureaus, vraagouders en gastouders hebben te maken gekregen met maatregelen?

Vraag 14

Hoeveel gastouderbureaus, vraagouders en hoeveel gastouders zijn in de CAF-zaken uiteindelijk veroordeeld voor fraude door de rechter? Kunt u aangeven om wat voor een soort straffen het hier gaat?

Vraag 15

Zijn alleen in de CAF 11-zaak stukken proactief aan dossiers toegevoegd, nadat de Hoge Raad en de Kamer daarom hadden gevraagd? Of heeft u ook opdracht gegeven om in andere CAF-zaken dossier compleet te maken? Zo ja, wanneer is dat gebeurd en bij hoeveel dossiers zijn extra stukken ingebracht?

³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2017–2018, 31 066, nr. 428.

Vraag 16

Hoeveel dossiers waren incompleet door toedoen van de Belastingdienst?

Vraag 17

Hoe wordt recht gedaan aan een burger, wiens dossier incompleet was in de bezwaar-en beroepsfase – omdat de Belastingdienst stukken weg hield uit het dossier – en wiens bezwaar en/of beroep is afgewezen?

Vraag 18

Bent u bekend met jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, waaruit volgt dat de uitkomsten van ondeugdelijk onderzoek kan worden aangemerkt als «verboden vrucht», waarmee de juridische basis van handelen van de staat tegen burgers kan komen te vervallen?

Vraag 19

Welke onderzoeken of disciplinaire maatregelen zijn gevolgd tegen degenen die verantwoordelijk waren voor de onrechtmatige stopzettingen en voor de reeks onrechtmatige en onzorgvuldige handelingen daarna, waaronder burgers niet informeren over hun rechten, hen in bezwaarfases niet informeren over wat van hen werd verlangd, het achterhouden van stukken tegenover rechters et cetera?

Vraag 20

Indien u geen onderzoek kunt noemen, hoe kijkt u dan aan dat u wel bereid was in te gaan op het onderzoek tegen de klokkenluider?

Vraag 21

Zijn er naar uw opvatting ambtsdelicten of ambtsovertredingen begaan?

Vraag 22

Heeft u onderzocht of er ambtsdelicten of ambtsovertredingen begaan zijn? Zo nee, bent u bereid dit alsnog te doen? Zo ja, wat was de uitkomst van het onderzoek?

Vraag 23

Heeft u kennisgenomen van de uitspraak van de rechtbank in Rotterdam, die een paar dagen na het laatste debat in een CAF-zaak oordeelde dat: «het besluit van de Belastingdienst om de toeslag van de vrouw stop te zetten onrechtmatig is. De Belastingdienst moet niet alleen toeslagen alsnog uitbetalen maar ook schade aan de vrouw vergoeden. Daar het mislopen van de toeslagen zijn bij de vrouw schulden ontstaan en heeft zij langer over haar studie gedaan. De rechtbank heeft bepaald dat de Belastingdienst alvast een voorschot op de schadevergoeding moet betalen. Het exacte schadebedrag moet nog worden vastgesteld. Daarnaast heeft de rechtbank beslist dat de vrouw en haar advocaat inzage krijgen in het dossier van de Belastingdienst dat betrekking heeft op het onderzoek naar het door de vrouw ingeschakelde gastouderbureau. De vrouw hoopt hiermee meer duidelijkheid te krijgen over de gang van zaken.»?⁴

Vraag 24

Bent u bereid dit vonnis gewoon uit te voeren of gaat de Belastingdienst weer in hoger beroep in een poging om documenten geheim te houden?

Vraag 25

Kunt u de documenten van deze zaak niet alleen aan de vrouw en de advocaat ter inzage geven maar deze ook openbaar maken en aan de Kamer doen toekomen?

⁴ <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Rotterdam/Nieuws/Paginas/Stopzetten-kinderopvang-toeslag-was-onterecht.aspx>

Vraag 26

Kunt u op basis van deze uitspraak onmiddellijk beginnen met het verlenen van een voorschot in deze zaak voor geleden schade en hetzelfde doen in andere zaken, conform de aangenomen motie⁵ die echt niet vraagt om tot oktober of het advies van de commissie-Donner te wachten?

Vraag 27

Heeft u kennisgenomen van het artikel «Fiscus frustreert informatieverzoeken van gedupeerden in toeslagaffaire»?⁶

Vraag 28

Bent u bereid, nu de Belastingdienst onrechtmatig gehandeld heeft bij elk van de stopzettingen, bij de gigantische termijnoverschrijdingen en bij het onrechtmatig aanleveren van incomplete dossiers in de bezwaar-en beroepsfase, om het complete onderzoeksdossier van de Belastingdienst en alle achterliggende stukken aan de ouders, de instelling en de Kamer te sturen?

Vraag 29

Indien het antwoord op de vorige vraag nee is, welke voor de Belastingdienst onwelgevallige informatie probeert u dan nog steeds achter te houden?

Vraag 30

Herinnert u zich dat u (en uw ambtsvoorganger) eerdere vragen in algemene termen beantwoord hebben zonder voldoende onderzoek te doen en zonder de gevraagde documenten aan de Kamer te doen toekomen en dat dit een bepaald onvolledig beeld van de zaak gaf, bijvoorbeeld in de antwoorden:

- a. Er is niet gebleken dat er ouders, kinderopvanginstellingen/gastouders en bemiddelingsbureaus zijn die een onnodig grote schade geleden hebben van het abrupt stopzetten en terugvorderen van kinderopvangtoeslag in 2014⁷
- b. De bevoegdheden en verplichtingen voor de Belastingdienst/Toeslagen met betrekking tot het stopzetten, controleren en terugvorderen van kinderopvangtoeslag zijn in de wet- en regelgeving vastgelegd. Er zijn geen aanvullende beleidsinstructies gegeven voor de kinderopvangtoeslag in 2014 en 2015?⁸

Vraag 31

Kunt u de volgende documenten – waar eerder om verzocht is – aan de Kamer doen toekomen:

- alle memo's, e-mails etc. die over deze zaak aan u of aan de DG Belastingdienst zijn verstrekt in de afgelopen anderhalf jaar over CAF-gerelateerde zaken;
- evaluaties (uit 2015) in andere CAF-zaken
- de vervolgoopdracht aan de EDP-auditors van 2 oktober;
- de «onderhandenwerkversies» van de evaluatie CAF Hawaii van februari 2016;
- de veertien documenten die zijn overlegd aan de landsadvocaat;
- de twee versies van de casus Caf Hawaii (0.9), dwz: de twee versies die eraan vooraf gingen: 0.1 en 0.2;
- de documenten die EDP-auditors hebben aangetroffen en waarover de Kamer nog niet is geïnformeerd;
- de Conclusie van Antwoord van de landsadvocaat van juni 2018 (hetgeen een openbaar stuk is, behandeld in een openbare zitting, en die is gepubliceerd door RTL Nieuws en Trouw);
- de rapportages over actualiteitsbezoeken in november 2013;
- de vijf documenten uit 2011 die de EDP-auditors hebben aangetroffen in relatie tot deze zaak, waarbij u stelt dat u er slechts drie kent;
- de scan die de centrale netwerkbeheerder van de Belastingdienst in de zomer van 2018 heeft uitgevoerd «op alle bestanden van de gehele Belastingdienst» (dus niet alleen bij «Toeslagen»);

⁵ Kamerstukken II, vergaderjaar 2018–2019, 31 066, nr. 503.

⁶ <https://www.trouw.nl/nieuws/fiscus-frustreert-informatieverzoeken-van-gedupeerden-in-toeslagaffaire~bd40fcb3/>

⁷ Kamerstukken II, Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 2720

⁸ Kamerstukken II, Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 2720

- de inventarislijst van 262 documenten die Toeslagen op 26 september ter beschikking stelde.;
- de inventarislijst van 480 documenten die op 10 oktober door de auditors zijn aangetroffen op de N-schijf van de coördinator van het CAF-11-project;
- de inventarislijst van de 198 stukken die de EDP-auditors op 22 oktober stuurden;
- de inventarislijst van de niet-onderzochte schijf, met de naam: «SG_TSL_UT_Beroepen-stukken CAF11»;
- de niet-aangetroffen documenten (6 t/m 8), zie toelichtende mail in proces van beoordeling EDP-auditors. Over welke documenten gaat dit?
- onderhandenwerkversies» van de evaluatie CAF 11 Hawaii?

Vraag 32

Herinnert u zich dat de regering aan de Kamer verklaarde: «De notitie onderscheidt dit soort gevallen van de situatie waarin een bewindspersoon in eerste instantie een document niet verstrekt, zonder daarbij een uitdrukkelijke weigering uit te spreken, of zich te beroepen op het belang van de staat. De Kamer kan in dit niet-verstrekken (eventueel na overleg) berusten. Maar als de Kamer volhardt in haar verzoek, zal de bewindspersoon het document alsnog moeten verstrekken, of definitief moeten weigeren met een beroep op het belang van de staat.»⁹

Vraag 33

Wilt u deze vragen zien als een volharding van mijn eerdere verzoeken en dus per document een van beide handelingen verrichten

- het document aan de Kamer aanbieden;
- een beargumenteerd beroep doen op het belang van de staat om het document niet aan de Kamer te overleggen?

Vraag 34

Wilt u voor de zaken waarop u een belang doet op het belang van de staat, dit belang toetsen met uw collega's in het kabinet en aangeven of zij – per document – het beroep op het belang van de staat kunnen dragen? Kunt u aangeven in welke kabinetsvergadering u dit aan de orde gesteld heeft en met welke documenten het kabinet instemt dat het in het belang van de staat is dat zij niet openbaar worden?

Vraag 35

Herinnert u zich uw toezegging uit het algemeen overleg van 4 juli 2019, waarin u beloofde de Kamer te zullen informeren over alle documenten waar de landsadvocaat de beschikking over had bij het opstellen van de Conclusie van Antwoord van juni 2018? Kunt u precies, per document aangeven, over welk stuk de landsadvocaat wel beschikte, welke documenten (nadien) zijn aangetroffen door de EDP-auditors of bij het nader onderzoek van Toeslagen, en welke documenten de Kamer onthouden zijn?

Vraag 36

Herinnert u zich uw toezegging dat documenten «ruimhartig» zouden worden ingebracht in procedures en dat de landsadvocaat aan de zijde van burgers zou gaan staan? Kunt u in dit licht (per document) toelichten waarom de 14 door u genoemde documenten in de brief van 20 november niet zijn ingebracht in individuele procedures?

Vraag 37

Worden de documenten die de grondslag vormden voor de onrechtmatige stopzetting van toeslagen in CAF-11 door de landsadvocaat proactief ingebracht in alle procedures van vraagouders, gastouders en gastouderbureau, zodat zij hiertegen verweer kunnen voeren? Zo nee, waarom niet? Wilt u de landsadvocaat hiertoe alsnog opdracht geven?

⁹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2015–2016, 28 362, nr. 8

Vraag 38

Bent u bereid om te bewerkstelligen dat ook in de overige 170 CAF-zaken de onderliggende onderzoekinformatie en bijbehorende documenten op grond van art 8:42 Algemene wet bestuursrecht (Awb) actief worden overlegd? Zo nee, waarom overtreedt u dan artikel 8:42 van de Awb?

Vraag 39

Krijgen de commissie-Donner en de Auditdienst Rijk (ADR) de beschikking over deze onderliggende documenten en alle documenten over CAF-zaken die bij de Belastingdienst, FIOD, Belastingdienst/Toeslagen en landsadvocaat beschikbaar zijn over CAF-zaken?

Vraag 40

Kunt u deze vragen zeer zorgvuldig en nauwkeuring, een voor een (zonder verwijzingen naar vorige vragen) en binnen vijf weken beantwoorden?

Mededeling

Het gaat hier om de vragen Van het lid Omtzigt (CDA) aan de Staatssecretaris van Financiën over de kinderopvangtoeslag-affaire en alle aspecten daarvan (2019Z15340 ingezonden 23 juli 2019).

Met het oog op een zorgvuldige en volledige beantwoording kunnen deze vragen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord.

Het streven is de antwoorden gezamenlijk en zo spoedig mogelijk aan uw Kamer te sturen.

Bij de beantwoording van bovenstaande vragen zal ik ook de vragen betrekken van de leden Omtzigt (CDA) en Leijten (SP) aan de Staatssecretaris van Financiën over de informatie die de regering gaf over de CAF-11 zaak aan de Nationale ombudsman (2019Z15756 ingezonden 15 augustus 2019).